

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญแผนภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
กรอบความคิดในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ของการวิจัย	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสิ่งแวดล้อม	13
สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	32
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	45
แนวคิดและหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	48
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการเรียนรู้	54
หลักการประเมินโครงการ	59
การวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน	67
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	81
การเลือกกรณีศึกษา	81
กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา	82
ขั้นตอนการวิจัย	85
เครื่องมือการวิจัย	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
วิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 4 บริบทของชุมชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	91
ความเป็นมาและสภาพของชุมชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	91
ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมของประชาชน	101
การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน	102
ปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชน	103
ผลการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน	103
การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ใช้แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	105
บทที่ 5 ผลการเสริมสร้างความรู้ การมีส่วนร่วม และการพัฒนารูปแบบ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	107
ตอนที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ การมีส่วนร่วม และการพัฒนารูปแบบใน การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม	107
ตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนา	127

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและพัฒนา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	137
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	137
วิธีดำเนินการวิจัย	137
สรุปผลการวิจัย	140
อภิปรายผล	147
ข้อเสนอแนะ	148
บรรณานุกรม	151
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	157
ภาคผนวก	159
ภาคผนวก ก. เครื่องมือในการวิจัย	161
ภาคผนวก ข. โครงการ	179
ภาคผนวก ค. หนังสือเชิญ	193
ประวัติผู้วิจัย	215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. อัตราพื้นที่เฉลี่ยต่อประชากรตำบลบ้านระกาศ	94
2. แสดงผลการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของชุมชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	104
3. การศึกษาดูงานที่กรมควบคุมมลพิษ	111
4. การศึกษาดูงานที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแหลมผักเบี้ย	112
5. แสดงกำหนดวันและเวลาการดำเนินกิจกรรมของโครงการหน้าบ้านนำมอง	117
6. แสดงกำหนดและวันเวลาการดำเนินกิจกรรมของโครงการคัดแยกขยะแลกอาหารสำเร็จรูป	121
7. แสดงกำหนดวันและเวลาในการดำเนินกิจกรรมของโครงการผลิตน้ำชีวภาพ	124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2. ความสัมพันธ์ของประชากร การพัฒนา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ	23
3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสตรีฟเฟิลบีม	64
4. รูปแบบการประเมินของเคอร์ แพตทริก	65
5. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวิจัยกับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม	71
6. หน่วยระบบการพัฒนา	72
7. แผนที่ หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านระกาศ	93
8. วัดบ้านระกาศ	96
9. สภาพชอยร่วมใจซึ่งเป็นสถานที่ที่ดำเนิน โครงการคัดแยกขยะ	98
10. สภาพชอยจัดสรรหมวดลื้อนก่อนเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนา	98
11. สภาพชอยหลังโรงเรียน	99
12. สภาพชอยกำนันนัส จากปากชอยเข้าสู่ชุมชนที่ดำเนิน โครงการคัดแยกขยะ	100
13. สภาพชอยเล็ก ๆ ที่เชื่อมต่อกับชอยกำนันนัสและบรรยากาศขณะดำเนินโครงการ คัดแยกขยะฯ	100
14. ดร. วิจารย์ สิมาฉายา บรรยายความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ของการพัฒนา	108
15. นายไพศาล ผดุงศิริกุล เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ บรรยายความรู้เกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอย	109
16. นายสุริยา ละไม เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ บรรยายความรู้เรื่อง การจัดการขยะสด	110
17. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบการบำบัดน้ำเสีย ที่โครงการอันเนื่องมาจากพระ ราชดำริแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี	113
18. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการขยะด้วยการทำปุ๋ยหมักจากขยะ ที่โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี	113

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
19. นายสุริยา ละไม เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรปรา การสาธิตขั้นตอนการผลิตน้ำชีวภาพ	114
20. นายไพศาล ผดุงศิริกุล เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ แนะนำภาชนะที่ใช้สำหรับผลิตน้ำชีวภาพ	116
21. ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วม โครงการหน้าบ้านนำมองร่วมกันวางแผนปฏิบัติการ	119
22. ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วม โครงการหน้าบ้านนำมองร่วมกันปฏิบัติการ	119
23. ผู้เข้าร่วม โครงการนำขยะที่คัดแยกแล้วมาแลกอาหารสำเร็จรูป	122
24. ผู้รับผิดชอบโครงการคัดแยกขยะแลกอาหารสำเร็จรูป กำลังบันทึกข้อมูล	122
25. ขยะที่ผู้เข้าร่วม โครงการคัดแยกเสร็จแล้ว	123
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิสารัตน์ ศิลปเดช มอบเกียรติบัตร และรางวัลให้แก่ผู้เข้าร่วม โครงการหน้าบ้านนำมอง	126
27. สภาพขอยจัดสรรหมวดสิ่งแวดล้อมหลังจากร่วมกันดำเนิน โครงการหน้าบ้านนำมอง	132
28. ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วม โครงการร่วมกันหาแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนที่เกิดจากโครงการคัดแยกขยะ	134
29. ผู้เข้าร่วม โครงการผลิตน้ำชีวภาพนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ	135
30. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านระกาศ ประชาชน คณะครูและนักเรียน ร่วมกันเทน้ำชีวภาพที่ผลิตได้จาก โครงการผลิตน้ำชีวภาพลงสู่คูคลองเพื่อบำบัดน้ำเสีย ในชุมชนบ้านระกาศ หมู่ที่ 4	135
31. ผู้วิจัยติดตามให้ความช่วยเหลือเสริมแรงให้แก่ผู้เข้าร่วม โครงการผลิตน้ำชีวภาพ	136